

Euroopa muinasjutud keskraamatukogus

► 19. septembril jätkub keskraamatukogus (Estonia pst 8) Euroopa muinasjutu- de ajaloolist tausta tutvustav üritustesari «Muinasjutt algab». Tuttavad lood avanevad uues valguses, pakkudes nii äratundmisrõõmu kui ka värsket vaatenurka. Euroopa kultuuripärandi aastale pühendatud sarja raames toimub sel sügisel kolm loengut. 19. septembril kl 17.30 on teemaks Eesti koha- ja isikumuistendid, 17. oktoobril «Kadunud ja (taas)leitud esemed», 14. novembril «Pühakute elulood ja teod kui muinasjutud». Kõik sarja kohtumised algavad kl 17.30 ja neid viib läbi ajaloolane ja kirjanik Milvi Martina Piir.

Korraldatud Tondi tänav sai rattatee

► Kotka tänava ja Linnu tee vahelise Tondi tänava lõigu terve suve kestnud remont on lõppenud. Ülekäigurajad said ohutusaared, erivalgustuse ja vaegnägijatele braikivid. Mõlemale tänavapolele tuli rattatee, tänavat valgustavad moodsad leedlaternad ning Tallinna Vesi lasi korda teha maa-alused vee- ja kanalisatsioonitorud. YIT Infra Eesti AS küsis remondi eest 1,5 miljonit eurot.

Kolmandik Eesti elanikest peab end keskklassiks

► Ligi kolmandik Eesti elanikest peab end keskklassi kuuluvaks, selgus Swedbanki rahaasjade teabekeskuse tellitud uuringust. Keskklassi iseloomustavad inimeste meelest isiklik kodu, võimalus kulutada ka pärast ostude tegemist ja arвете maksimist, võimalus osta uut või kasutatud autot ning käia vähemalt kord aastas välismaal puhkuseraisil. Keskklassi kuuluvaks võib uuringu osalenute arvates pidada inimest, kelle igakuine netosissetulek jääb 1450 ja 2200 euro vahele. Enim peavad end keskklassi kuuluvaks 25-34-aastased inimesed. Jõukana tajub ennast 7% ja vaesena 14% Eesti elanikest.

Kooliõde avastab kehva närvaktsineerib tasuta ohtlike

• Vaktsineerimata inimesed võivad kanda oma haiguse üle neile, kel on haiguse- või koguni sur

► Kooliõed saavad lapsi samuti ohtlike haiguste vastu vaktsineerida, kui vanematelt luba käes. «Mõnikord laps ise tahab vaktsineerida, aga vanem mitte,» nentis Inglise kolledži kooliõde Liivi Brügel. Osa lapsi võib aga ühel hetkel avastada, et välismaale õppima minnes pole vaktsiinidest pääsu.

Triin Oja
triin.oja@tallinnlv.ee

Kooliõed saavad lapsi samuti ohtlike haiguste vastu vaktsineerida, kui vanematelt luba käes. «Mõnikord laps ise tahab vaktsineerida, aga vanem mitte,» nentis Inglise kolledži kooliõde Liivi Brügel. Osa lapsi võib aga ühel hetkel avastada, et välismaale õppima minnes pole vaktsiinidest pääsu.

Vaktsineerimisvastaste vanemate arv tõuseb nii Eestis kui ka mujal Euroopas. Kevadel näiteks seadis leetritesse nakatunud vaktsineerimata laps Viimsi koolis ohtu 34 samuti vaktsineerimata koolikaaslase elu. Tegelikult on just kooliõdedel tähtis roll selles, et lapsed saaksid vaktsineeritud. Peale laste tavapärase tervisekontrolli saavad nad teha koolis lastele kaitsesüste ohtlike haiguste vastu. Kui näiteks esimesse klassi läks laps nii, et teda polnud süstitud difteeria-teetanuse ja poliümüeliidi vastu, saab ta need vaktsiinid vanemate nõusolekul kohe esimesel õppeaastal koolis.

«On ka nii juhtunud, et laps ise tahab lasta ennast vaktsineerida, aga lapsevanem pole nõus, ja tema vastu me ei saa. Siis laps ootab, kuni saab 18, ja laseb end vaktsineerida,» lausus Inglise kolledži kooliõde Liivi Brügel. Kui aga lapsevanem mõtleb ümber, võib ta alati kooliõde või ka perearstiga kontakti võtta.

Väikegi arv keeldumisi teeb muret

«12-aastaselt saab teha hepatiidisüste, 13-aastaselt on leetrite, punetiste ja mumpsu teise süsti aeg, 15-16-aastaselt difteeria, teetanuse ja läkakõha kuues süst,» rääkis Brügel. «Need me teeme kõik koolis, see ongi kooliõdede ülesanne.» Neid süste saab tasuta teha kuni kooli lõpuni.

SA Tallinna Koolitervishoid möödunud aasta aruandest selgub, et mullu tehti vaktsineerimisi 6925 õpilasele, vaktsineerimisest keeldumisi oli koolides 751. «Keeldumiste arv pole isenesest suur, kuid ka väike number tekitab muret, sest ohud, mis sellega kaasnedavad, on kahtlemata tõsised,» ütles abilinnapea

Tõnis Mölder. «Oma lapse vaktsineerimata jätmine on väga hoolimatu käitumine. Vaktsineerimata inimene võib levitada haigust teistele inimestele, sest nakkushaigus hakkab inimeselt inimesele külge. Kõik inimesed ei ole terved ja tugeva immuunsüsteemiga, see tähendab, et vaktsineerimata inimesed võivad kanda oma haiguse üle neile, kel on haiguse- või surmarisk. Seega kaitses vaktsineerides nii oma lähedasi kui ka teisi.»

Meie koolilastest tervikuna on siiski vaktsineerimata 4,6%, mitte 10%. Maaailma terviseorganisatsiooni soovitude kohaselt on haiguste leviku takistamiseks vaja vaktsiinidega hõlmata 95% inimestest.

Perearst Eero Merilinnu sõnul on eestlastel välja kujunenud nn lemmikvaktsiinid ja ka vaktsiinid, mida pigem välditakse. «Lemmikvaktsiinid on puugivastased – neid tehakse palju, inimesed on teadlikud,» mainis arst. «Gripi vastu vaktsineerimise osas on Eesti aga olnud Euroopas viimaste seas. Ju siis usutakse, et puugi vastu on vaja end rohkem kaitsta kui gripi vastu.»

Lapsed hakkavad vanematele vastu

Dr Merilinnu sõnul on ka neid noori, kes 18-aastaseks saades endale vanemate vaktsiinivastasusest hoolimata siiski kaitsesüstei teha lasevad. «Lapsed muutuvad meil järjest iseseisvamaks. On juhtunud, et kui nad saavad 18 täis, tulevad ja ütlevad, et ema-isa ei lubanud mul vaktsineerida, aga nüüd ma olen täiskasvanud ja teen enda vaktsiinid ära,» rääkis arst. «Vaktsineerimine on vajalik näiteks välismaale õppima minnes.»

«Välismaale vahetusõpilaseks minemisel on väga karmid reeglid – kui sa oled vaktsineerimata, peab selleks olema arstilt põhjendus või sa lihtsalt ei saagi minna,» lisas Brügel.

Perearsti sõnul on ta kokku puutunud ka juhtumitega, kus vanem on esialgu lapse vaktsineerimisest loobunud, kuid mõned aastad hiljem ümber mõelnud. «Nad arvavad, et ah, nii väike laps, mis me tasta ikka torgime, teeme natuke hiljem. Edasilükkajad pigem kardavad, et laps on liiga väike, tegu pole maailmavaatelist hoiakutega.»

ET HAIGUS HOIAKS EEMALE: Kooliõde tuleb 12 punetiste- ja mumpsivastast süsti ning 15-16-aastastele noortele kuendat difte

Ärge usaldage jututubade arvamusi, vaid arste!

Rahvakoolituslaval saab kuulda vaktsineerimise vajalikkusest ning end ka vaktsineerida.

«Nakkushaiguste leviku tõkestamiseks on vajalik, et vaktsineeritakse võimalikult rohkem inimesi, sest laialtlevik immuuntaust takistab viiruste ringlust,» ütles abilinnapea Tõnis Mölder. «Paraku püsib vaktsineerimisest keeldumiste arv kõrge tasemel. Linnavalitsus suhtub probleemi täie tõsidusega – korraldame aktiivselt kampaaniaid, teeme teavitustööd ning viime läbi ka vaktsineerimisi. Hea näitena võib tuua peatselt toimuva autovaba päeva (22. septembril – toim). Seal leiab muuhulgas rahvakoolituslava, kus räägitakse, miks ja millal vaktsineerida, ning kes tahab, saab ennast ka vaktsineerida lasta.» Möldri sõnul peame kindlasti veelgi enam tõhustama teavitustööd, sest probleem ei piirdu ainult Tallinnaga. «See on üleriigiline probleem, nii et ka riik peaks senisest oluliselt jõulisemalt sekkuma. Inimestele soovin veel kord südamele panna, et nii olulisel teemal ei tasu usaldada jututubade või foorumite arvamusi, vaid arste. Meditsiinis lähtuvad arstid tõendusmaterjalist, palun usaldage nende ja teadlaste hinnanguid vaktsineerimise tähtsusest.»

Lapsi vaktsineeritakse Eestis 11 nakkushaiguse vastu: tuberkuloos, B-viirushepatiit, rotaviirusnakkus, difteeria, teetanus, läkakõha, punetised, leetrid, mumps, poliümüeliit ja b-tüübi hemofiilnakkus. Lisaks vaktsineeritakse sellest aastast 12-14-aastaseid tütarlapsi HPV viiruse vastu. Täiskasvanuid vaktsineeritakse iga kümne aasta tagant tasuta difteeria ja teetanuse vastu.

Kui laps sünnib, siema kaitsekehad olemas – esimese puks on neid aga Kui selleks vanu suurema osa vaktsinud, on tal tõsise vastu kaitse olergesti ta enam haig

Keeldumine polema kirjalik

Enne esimese mist peavad lapsi visekontrollis ja se tilit koolivalmidus di, millel on info vaktsineerimiste k nem keeldub vakt peab ta tegema va se,» selgitas Brügel, et kaitsta ka alusetute süüdist olnud juhtumeid, 15, ta on vaktsinee vanem aga teatab, lest kuulnudki eg dunud.»

Vaktsineerimist tuleb kooli harva, seda ka te vaktsiinide put